

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА**

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ**

**«ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ
ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ЗДМУ,
ТРАЄКТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА МІСЦЕ
В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»**

26 травня 2021 року

м. Запоріжжя

Д 70

Рекомендовано до друку Центральною методичною радою
Запорізького державного медичного університету
(Протокол № 5 від 27 травня 2021 р.)

Голова редакційної колегії:

Ректор ЗДМУ, професор Колесник Ю.М.

Редакційна колегія:

перший проректор доц. Авраменко М.О.

проректор НППР доц. Моргунцова С.А.

проректор з наукової роботи проф. Туманський В.О.

проректор НПП проф. Візір В.А.

голова Ради з НМЗ та ПК викладачів проф. Резніченко Ю.Г.

голова ЦМК терапевтичних дисциплін проф. Доценко С.Я.

голова ЦМК хірургічних дисциплін проф. Завгородній С.М.

голова ЦМК педіатричних дисциплін проф. Недельська С.М.

голова ЦМК медико-біологічних дисциплін проф. Беленічев І.Ф.

голова ЦМК фізико-хімічних дисциплін проф. Александрова К.В.

голова ЦМК фармацевтичних дисциплін проф. Тржецинський С.Д.

голова ЦМК гігієнічних дисциплін доц. Севальнев А.І.

голова ЦМК суспільних та гуманітарних дисциплін проф. Гребенюк Т.В.

голова ЦМК стоматологічних дисциплін проф. Возний О.В.

Робоча група:

завідувач кафедри МФІНТ проф. Рижов О.А.

секретар ЦМР доц. Демченко В.О.

методист вищої категорії Кіяшко І.О.

методист вищої категорії Лур'є І.К.

керівник ЦДО ст.викл. Дмитрієв В.С.

Д70 **Досвід впровадження змішаної форми навчання у ЗДМУ,**
траєкторія розвитку та місце в системі вищої медичної освіти : матеріали
навчально-методичної відеоконференції Центральної методичної ради
(26 травня 2021 року, м. Запоріжжя). – Запоріжжя, 2021. – 120с.

Матеріали видаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК 61:378.4(477.64)(063)

© Запорізький державний медичний
університет, 2021

© Видавництво ЗДМУ, 2021

засвоєння теоретичного матеріалу студентами. Специфіка предмету фармацевтичної хімії передбачає обов'язкову наявність в матеріалах лекцій рівнянь хімічних реакцій, схем синтезу, фото- та відеодемонстрацій деяких хімічних процесів та інше.

На базі сервісу Microsoft Teams представляється можливість контролювати і спостерігати присутність студентів на лекції, проводити тематичні дискусії і обговорення теоретичного та практичного матеріалу. Це дає змогу в повній мірі комунікувати зі студентами та мотивувати їх.

Якщо провести порівняння академічних занять та онлайн занять на кафедрі фармацевтичної хімії, то можна сказати, що технологія підготовки та методика проведення відрізняються, оскільки інструментарій сучасних інформаційно-комунікативних технологій вносить певні корективи. Наприклад:

- налаштування програмного забезпечення та сервісів комунікації (вхід до облікового запису викладача у Microsoft Teams);
- планування занять у календарі Microsoft Teams із зазначенням дати і часу її проведення, а також залучення студентів до запланованої події;
- перевірка зв'язку в аудіо-, відео- та текстовому форматах;
- консультативна допомога студентам з технічних питань підключення до зібрання на пристроях (ноутбуки, смартфони, планшети);
- обмін інформацією (завантаження презентацій PowerPoint та інших наочних матеріалів заняття).

Усі зазначені дії викладача є важливими і необхідними для якісного проведення занять та потребують значних витрат часу. Тому на кафедрі призначено модератора, який допомагає та консультує викладачів і студентів з технічних питань щодо планування та проведення лекційних, а також практичних занять. Така практика значно полегшує та прискорює процес, адже дозволяє лектору сконцентруватися саме на матеріалах лекції, а не на програмних і технічних проблемах.

Висновки. Таким чином, можна сказати, що дистанційні технології навчання активно інтегруються у навчальний процес кафедри фармацевтичної хімії та видозмінюють його, адаптуючись під вимоги сучасної фармацевтичної та медичної освіти в Україні. Проведення онлайн лекцій та практичних занять за допомогою інтернет-інструментів ставить високі вимоги до технологічної підготовки викладача, що вимагає додаткового навчання та підвищення кваліфікації. У той же час, це новий крок у розвитку професійної майстерності працівників фармацевтичної освіти, причетності до реформування освітньої галузі у реаліях сучасності.

ДИСТАНЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ» В ЗДМУ

Дорошенко Е.Ю., Гурєєва А.М., Черненко О.Є., Шаповалова І.В., Сазанова І.О.

Ключові слова: дистанційне навчання, глобальна пандемія, фізичне виховання, рухова активність, контроль, оцінка, функціональний стан, методичний підхід

Вступ. На виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19», листа МОН України від 11.03.2020 року № 1/9-154, рекомендацій органів місцевого самоврядування, Наказів ректора Запорізького державного медичного університету від 10.03.2020 року № 121 «Про заходи щодо недопущення занесення і поширення на території університету захворювань, спричинених коронавірусом 2019-nCoV» і 12.03.2020 року № 127 «Про внесення змін до наказу від 10.03.2020 року № 121 «Про заходи щодо недопущення занесення і поширення на території університету захворювань, спричинених коронавірусом 2019-nCoV», професорсько-викладацьким складом кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання і здоров'я розроблено заходи для імплементації в освітній процес на платформі дистанційного навчання «Microsoft Teams». Зокрема, розроблено методичні матеріали для

проведення практичних і самостійних занять, завдання для здійснення поточного та семестрового контролю з навчальних дисциплін «Фізичне виховання» та «Фізичне виховання і здоров'я: курс за вибором», тестові завдання, інформаційні матеріали для забезпечення постійного зв'язку студентів і викладачів (номери мобільних телефонів і адреси електронної пошти викладачів кафедри, паралельно зі створенням груп у «Microsoft Teams» сформовано аналогічні групи у соціальних мережах «Viber», «Telegram» для дублювання навчальної інформації та забезпечення альтернативних видів зв'язку в разі виникнення технічних проблем).

Основна частина. У структурі завдань для студентів передбачено наступне:

- дистанційне проведення практичних занять професорсько-викладацьким складом кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання і здоров'я згідно із розкладом занять на 2020-2021 навчальний рік з навчальних дисциплін «Фізичне виховання», «Фізичне виховання і здоров'я: курс за вибором»;

- диференціація спрямованості практичних занять:

- для студентів 1 курсу – на загальну фізичну підготовку;
- для студентів 2 курсу і студентів, які вивчають дисципліну «Фізичне виховання і здоров'я: курс за вибором» – на професійно-прикладну фізичну підготовку;
- для студентів, які за станом здоров'я віднесені до спеціальної медичної групи – спрямованість на створення програм фізичної терапії на основі визначення нозологічних форм захворювань, мультисистемних патологій і патоморфозних явищ;

- створення спеціалізованого відео-контенту: відеоматеріали, що створюються для студентів і викладачів, є адаптованими, для занять у побутових умовах (з використанням побутових меблів, килимів, рушників, пластикових пляшок у якості засобів навантаження та ін.);

- зворотній зв'язок забезпечується використанням наявного комплексу засобів і програмного забезпечення Office 365 «Microsoft Teams», що забезпечує оцінку якості виконання практичних завдань і контроль засвоєння рухових умінь і навичок. Крім цього, для контролю функціонального стану студентів на практичних заняттях з фізичного виховання використовуються фітнес-браслети і відповідне програмове забезпечення «MI FIT».

Організація навчального процесу: професорсько-викладацький склад кафедри і модератори (лаборанти) створюють відповідний захід на платформі дистанційного навчання Office 365 «Microsoft Teams». Згідно розкладу занять студенти додаються до заходу у групу до викладача (доцента, професора), який проводить заняття у цій групі згідно поточного розкладу.

Структура практичного заняття містить:

- вступну частину (25 хвилин). Студенти отримують від викладача теоретичні та методичні відомості відповідно до теми практичного заняття (10 хвилин); викладач розміщує на платформі дистанційного навчання Office 365 «Microsoft Teams» 10 тестових запитань, які є відповідними темі практичного заняття, студенти розв'язують завдання і надсилають відповіді (10 хвилин); викладач перевіряє виконані завдання, оцінює якість виконання і підводить підсумки вступної частини (5 хвилин);

- основну частину (40 хвилин). Почерговий перегляд відеоматеріалів студентами із паралельним виконанням запропонованих вправ (30 хвилин), коментар викладача, обмін думками у форматі «запитання – відповідь» (10 хвилин);

- заключна частина (25 хвилин). Підведення підсумків заняття (7 хвилин); розгляд матеріалів на самостійне практичне опрацювання (10 хвилин); розгляд матеріалів для виконання домашнього завдання (доповідь за темою практичного заняття згідно запропонованої теми – 8 хвилин);

- контроль рівня знань, формування рухових здібностей і зворотній зв'язок:

- контроль рівня знань: 10 тестових запитань, які є відповідними темі практичного

заняття (вступна частина заняття), обмін думками студентів і викладача (доцента, професора) у форматі «запитання – відповідь» (основна частина); доповідь за темою практичного заняття за визначеною тематикою (заклучна частина – отримання теми доповіді, домашнє завдання: підготовка матеріалів доповіді та надсилання до відповідної групи на платформі дистанційного навчання Office 365 «Microsoft Teams»);

- контроль формування рухових здібностей. При виконанні практичного завдання, що викладене у відеоматеріалах, студент, за допомогою поширених моделей фітнес-браслетів і мобільного додатку «Mi Fit», у режимі онлайн, фіксує параметри, які зафіксовані при виконанні фізичних вправ: кількість елементарних локомоцій, величину подоланої дистанції, показники енерговитрат, частоту серцевих скорочень, пульсометрію, показники артеріального тиску, температури тіла та ін. Після закінчення практичного заняття, через мобільний додаток «Mi Fit», студент надсилає отримані показники до відповідної групи у «Microsoft Teams» для обробки викладачами кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання і здоров'я. Крім цього, найбільш сучасні моделі фітнес-браслетів дозволяють отримувати показники швидкості подолання дистанції у режимі онлайн за допомогою систем супутникового позиціонування GPS (Global Position System);

- залікові вимоги: 100% участь у заняттях з використанням дистанційної платформи Office 365 «Microsoft Teams». Пропущені заняття відпрацьовуються згідно чинних положень ЗДМУ. Допуск студентів до складання заліку здійснюється відповідними деканатами (Досвід проведення занять з дисципліни «фітнес-технології» з використанням дистанційних форм навчання в умовах глобальної пандемії, яка спричинена COVID-19 [Текст] / Е.Ю. Дорошенко, А.М. Гурєєва, О.Є. Черненко, І.О. Сазанова // Проблеми здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії : матеріали VI Всеукраїнської дистанційної науково-практичної інтернет-конференції. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. – С. 219–222.).

Висновки. Дистанційні форми навчання з дисциплін «Фізичне виховання», «Фізичне виховання і здоров'я: курс за вибором», які впроваджено в Запорізькому державному медичному університеті, на основі використання Office 365 «Microsoft Teams» у поєднанні з використанням поширених моделей індивідуальних фітнес-браслетів з відповідними програмовим забезпеченням «MI FIT» і системами супутникового позиціонування GPS (Global Position System) дозволяють забезпечити ефективне проведення практичних занять в умовах карантинних обмежень, які спричинені глобальною пандемією коронавірусу COVID-19. Досвід роботи професорсько-викладацького складу кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання і здоров'я свідчить, що найбільш ефективною, в умовах карантинних обмежень, є змішана форма проведення практичних занять (онлайн у синхронному відеоформаті). Викладений методичний підхід є достатньо ефективним і може бути рекомендованим для впровадження в практичні заняття з фізичного виховання в закладах вищої освіти.

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТІВ НА КАФЕДРІ ФІЗКОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Каплашенко А. Г., Самелюк Ю. Г., Фролова Ю. С.

Ключові слова: інноваційні методи викладання, дистанційне навчання, сучасні методики у навчанні.

Сучасний світ диктує свої вимоги до викладання тієї чи іншої дисципліни. З настанням пандемії COVID-19 всі сфери життєдіяльності людини піддавалися змінам. Сфера освіти також не є виключенням. З березня 2020 року згідно до наказу ректора університету на кафедрі фізикоїдної хімії практичні та лекційні заняття з дисциплін, що викладаються, проводяться в режимі он-лайн.

Сьогодні дистанційного навчання – це насамперед навчання з використанням інтернет-технологій. Загалом воно потребує значно більше часу на підготовку до заняття,